

кількість угод лише стрімко зростала – з 49 до 823, втім у деяких роках спостерігалась тенденція до зменшення кількості угод, але в значній мірі ці падіння ніяк не вплинули на загальну динаміку кількості угод.

Протягом чотирьох років поспіль найбільш привабливими для китайських компаній країнами залишалися США – 878 угод, Австралія – 708 та Сінгапур – 497. Великобританія займає 4-е місце по частоті угод, що становить 305 угод, а Канада, яка займає 5 місце – 289 угод [3].

У 2016 році китайські компанії здійснили 823 угоди в порівнянні з 502 угодами роком раніше. Сума оголошених угод в річному обчисленні зросла на 40%, досягнувши 145,9 млрд. дол США. Сума зарубіжних угод злиття і поглинання Китаю в 2017 році пододала позначку в 150 млрд. дол США.

Найбільшою за всю історію зарубіжною угодою китайських інвесторів стало придбання China National Chemical Corporation (ChemChina) швейцарської компанії Syngenta, яка працює в агрохімічній галузі і займається виробництвом насіння, за 43 млрд. дол. США [4].

Отже, аналіз ринку злиттів і поглинань Китаю демонструє, що китайський бізнес активно освоює світовий ринок, що ставить Китай на гідне місце серед розвинутих країн світу з кількості і вартості угод злиттів і поглинань. Після більше ніж 10 років бурхливого зростання Китай став рушійною силою розвитку світового ринку з угод злиття і поглинання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. В 2015 году Китай впервые осуществляет чистый вывоз капитала со вторым по величине показателем внешних ПИИ в мире, информационное агентство «Синьхуа», 22 сентября 2016 года [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-chinese-overseas-investment-report-rus/\\$FILE/ey-chinese-overseas-investment-report-rus.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-chinese-overseas-investment-report-rus/$FILE/ey-chinese-overseas-investment-report-rus.pdf)
2. Агентство Mergermarket, включая данные по Гонконгу, Макао и Тайваню, 2016 год [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-chinese-overseas-investment-report-rus/\\$FILE/ey-chinese-overseas-investment-report-rus.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-chinese-overseas-investment-report-rus/$FILE/ey-chinese-overseas-investment-report-rus.pdf)
3. IMAA. Institute for Mergers, Acquisitions & Alliances (статистичні дані) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://imaa-institute.org/m-and-a-in-china>
4. Национальное статистическое бюро КНР, Министерство коммерции КНР, Государственное валютное управление КНР, данные обобщены компанией EY в 2017 году [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-chinese-overseas-investment-report-rus/\\$FILE/ey-chinese-overseas-investment-report-rus.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-chinese-overseas-investment-report-rus/$FILE/ey-chinese-overseas-investment-report-rus.pdf)

*Підкамінна Ж. С., к.е.н. Матюк Т. В.
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова*

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ

Освітній комплекс – це невід’ємна частина у будь-якій національній економічній системі, де формуються передумови, пов’язані зі становленням інформаційно – енергетичних національних ресурсів і виступає у якості основного аспекту при цивілізаційному вимірі економічного розвитку.

Освітня послуга є специфічним економічним благом, що надається, для задоволення різноманітних освітніх потреб, котрі є взаємною суспільною та індивідуальною зацікавленістю стосовно їх подальшого використання в професійній діяльності [2, с. 157].

Ринок освітніх послуг – система товарно-грошових відносин, що складаються між суб'єктами освітнього процесу для досягнення визначеної мети, яка функціонує на принципах підприємництва, із врахуванням дії законів товарного виробництва [2, с. 160].

Згідно із Законом України «Про освіту» ринок освітньої послуги складається із дошкільної освіти, загальної середньої, позашкільної освіти, професійно-технічної освіти, вищої освіти, післядипломної освіти, самоосвіти. Встановлено наступні рівні освіти, котрі представлені дошкільною освітою, початковою загальною освітою; базовою загальною середньою освітою; повною загальною середньою освітою; професійно-технічною освітою; вищою освітою [1, ст. 29, 30].

У відповідності до чинного законодавства, дошкільна освіта й виховання здійснюються в сім'ї, у дошкільному закладі забезпечується фізичний, психічний, всебічний дитячий розвиток, набувається життєвий досвід, виробляються вміння, навички, котрі необхідні при подальшому навчанні у шкільних освітніх закладах.

У межах загальної середньої освіти забезпечується всебічний розвиток дитини як особистості, її нахили, здібності, таланти, трудова підготовка, професійне самовизначення, формується загальнолюдська мораль, засвоюються визначені суспільними, національно-культурними потребами необхідний обсяг стосовно природи, людини, суспільства й виробництва, екологічного виховання тощо.

На рівні професійно-технічної освіти забезпечується набуття громадянином певної професії, що відповідає її покликанням, інтересам, здібностям, також здійснюється перепідготовка та підвищення професійного кваліфікаційного рівня [3, с. 84].

Вищою освітою забезпечується фундаментальна наукова, професійна і практична підготовка, здобувається ступінь вищої освіти у відповідності з покликаннями громадянина, його інтересами та здібностями, удосконалюється наукова та професійна підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікаційного рівня.

Вищими навчальними закладами прийнято називати наступні установи: університет, академія, інститут, коледж. Вищий навчальний заклад здійснює підготування фахівця у відповідності до наступних правил: ступінь молодшого бакалавра і бакалавра забезпечується у коледжі; ступінь бакалавра, магістра, доктора філософії, доктора наук забезпечується в університетах, академіях та інститутах. Необхідно звернути увагу, що головна функція ринку освітніх послуг полягає у сполученні виробника і споживача освітньої послуги. Основні компоненти на цьому ринку: продавець, покупець та товар. Також присутня взаємодія ринку з ринками іншого профілю: інформаційного, праці та ін. З боку освітнього ринку потрібне забезпечення ринку праці кваліфікованими, конкурентоспроможними фахівцями, саме вихід освітньої послуги на ринок праці надає можливість аналізу та оцінки діяльності освітнього ринку [4, с. 112].

Освіта є цілеспрямованим процесом, пов'язаним з вихованням та навчанням згідно інтересів індивідуальних, суспільних, державних, котрі повинні супроводжуватися досягненням встановленого державою освітнього рівня.

Традиційно в народному господарстві виділялися дві великі сфери: матеріальне і нематеріальне виробництво. Так, довгий час вважалося, що праця в сфері освіти є непродуктивною, тобто не створює ніякого «продукту». Практично освіта, культура, охорона здоров'я та інші галузі соціально-гуманітарної сфери виводилися за межі суспільного виробництва. Проте, у цих галузях також виробляються споживчі вартості, в зв'язку з чим поняття «виробництво» повинно поширюватися і на цю сферу народного господарства. Також в народному господарстві виділялися дві великі сфери: матеріального виробництва і так звана «невиробнича сфера». Освіта при цьому відносилася до «невиробничої сфери».

Продукт сфери нематеріального виробництва набуває форми «товару послуги». Отже, освіта в системі нематеріального виробництва є послугою. Освіта – як галузь, створює продукт і надає послуги, що мають свою вартість і споживну вартість [2, с. 158].

Ринок освітньої послуги обов'язково налічує наступні компоненти: покупець, продавець і товар. Кожен з них має зв'язок з такими категоріями: попит, пропозиція та ціна. Своєрідність реалізації товару цього ринку має безпосереднє відношення до ринку

послуг, водночас має тісний зв'язок та взаємодію з інформаційним ринком, товарним, ринком робочої сили тощо.

Багато дослідників зіставляють освітянську послугу з категорією «суспільних благ». Освітянська послуга є благом особистим (для окремої людини) і суспільним для суспільства в цілому. Корисність освіти як суспільного блага має довготривалий характер, на відміну від одноразового споживання освітньої послуги як товару.

Варто відзначити одну з основних ознак освітніх послуг, як товару нематеріального виробництва, а саме – невіддільність від джерела, що означає, що в результаті купівлі-продажу такої послуги продавець втрачає право власності на свій специфічний товар, але покупець такого права не набуває: «сам цей товар «зникає», оскільки споживається в той же момент, що виробляється і передається» [4, с. 222].

Узагальнюючи різні підходи до характеристики освітніх послуг, як товару нематеріального виробництва, можна виокремити їх специфічні ознаки як товару: непостійна якість; висока собівартість; тривалі терміни виробництва; віддалене виявлення результатів; низький рівень відчутності, який пов'язаний з неможливістю оцінки якості та обсягу освітньої послуги до повного їх споживання; невід'ємність освітньої послуги від джерела, що її надає; незбережуваність; нематеріальність.

Отже, ринок освітніх послуг – система відносин, що складаються між суб'єктами освітнього процесу для досягнення певного рівня освіти, здійснення навчання впродовж всього життя з метою всебічного розвитку особистості, розкриття її талантів, здібностей, збагачення інтелектуального, творчого, культурного потенціалів особи та нації загалом.

Освіта – це специфічна галузь, пов'язана з виробництвом специфічного суспільного блага. Освіта в значній мірі здатна підвищувати ефективність у суспільному виробництві, створювати умови та засоби, що пов'язані із вдосконаленням технічного виробничого потенціалу, зміцнення та розвитку людського фактору. Вона становить частину галузі, пов'язану з нематеріальним виробництвом в тому сенсі, що в даному випадку має місце створення нематеріальних благ, проте результат освітньої діяльності має наслідком зростаючу продуктивність у багатьох економічних та соціальних сферах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс] / Верховна Рада УРСР; від 23.05.1991 № 1060-ХІІ. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
2. Александров В. Освітня послуга: суть та моделі якості / Вадим Александров // Освіта і управління. – 2006. – Т.9, №1. – С. 156–164.
3. Каленюк І. С. Особливості регулювання ринку освітніх послуг: Монографія / І. С. Каленюк, Л. І. Цимбал. – Чернігів: ЧДІЕіУ, 2011. – 184 с.
4. Черниш О.І. Ринок послуг: механізми державного регулювання в трансформаційній економіці: Монографія / Під загальною редакцією д.е.н., проф. Дорофійенка В.В., – Донецьк: ТОВ „РВК-ПРОМО”, 2003. – 412 с.

Галушка О. В, Борисов М. Ю.

Одесский национальный университет имени И. И. Мечникова

ВЛИЯНИЕ КРЕДИТНОЙ ПОЛИТИКИ МВФ НА ЭКОНОМИКУ УКРАИНЫ

Украина является членом МВФ с 1992 года. Начиная с 1994 года, сотрудничество с МВФ было активизировано по программам кредитования STF, Stand-by и «Механизм расширенного финансирования» (EFF). Сотрудничество Украины с МВФ было сосредоточено на получении технической помощи, направленной на устранения угроз стабильности и решение проблем, связанных с макроэкономической, денежной, валютной, налоговой и бюджетной политикой.